

RAHASTAHAN SE USEIN ON KIINNI!

Suomi elää vahvaa nousukauttaan, paikkatieto rynnii väellä ja voimalla uuden teknologian siivittämänä kaikkien ulottuville. Tietoyhteiskunnassa välimatkat menettävät merkityksensä. Erilaisten verkkopalveluiden määrä kasvaa. Toimijoiden ja yritysten on panostettava osaamiseen. Virtuaalisissa muodoissa esitetään konkreettinen todellisuus, jossa voi hyvin aidolla tavalla liikkua ja toimia. Maanmittarikin elää tässä ympäristössä. Maanmittari puhuu hyvin usein rahasta, jopa veromarkoista. Maanmittari ihmettelee! Kukahan tämänkin maksaisi?

Julkinen sektori valtio ja kunnat toimivat varsin laajasti erilaisten paikkatietojen tuottajina ja ylläpitäjinä. Julkisessa keskustelussa on usein tuotu esille julkishallinnon tuottamien tietojen hinnoitteluun, käyttöoikeuksiin, ajantasaisuuteen, aineistojen laadulliseen epäyhtenäisyyteen ja tätä kautta käytettävyyteen liittyviä ongelmakysymyksiä. Vielä kun todetaan yhteiskuntamme tilanne, jossa tiedon tuottajan tuotteisiin panostamat kustannukset ja näistä saadut kustannukset eivät kohtaa, ongelmat korostuvat entisestään ja tuloksena on toimintoista luopuminen tai tuotetun paikkatiedon tietosisällön karsiminen.

Paikkatietojen käyttö laajenee yhä voimistuvalla vauhdilla, uusia käyttökohteita ja käyttäjäryhmiä syntyy yhteiskuntamme eri toiminta-alueille. Digitaaliselle paikkatiedolle ennustetaan olevan lähes rajattomat käyttömahdollisuudet. Tässä toimintaympäristössä on syntynyt käsityksiä, että julkisin verovaroin tuotetut ja ylläpidettävät paikkatietoaineistot on luovutettavissa tietojen hyödyntäjille korvauksetta tai ainakin perittävä korvaus ei saisi ylittää irrottamiskustannuksia.

Mikä tuleekaan olemaan jatkossa julkissektorin rooli tiedon tuottajana ja ylläpitäjänä? Tosiasia lienee, että jatkossakin valtio ja kunnat tulevat tuottamaan ja ylläpitämään peruspaikkatietoja, jolloin turvataan tiedon tarvitsijoille tiedonsaannin luotettava ja varma toimi-

vuus. Onnistuakseen julkinen järjestelmä, kuten mikä tahansa tuotantoympäristö, vaatii kehittämiseen, tuottamiseen ja ylläpitämiseen rahoitusta.

Tilanteessa, jossa ei ole osoitettavissa julkisten paikkatietojen tuottamiseen erillistä rahoitusta, on jouduttu kulloistenkin taloudellisten resurssien puitteissa ratkaisemaan, miten nämä peruspaikkatiedot tuotetaan ja ylläpidetään. Yhteiskunnassa, jossa julkishallinnon eri palvelumuodot keskenään kilpailevat veromarkoista, voitaisiin säästöteitse turvata verorahoitukseen perustuen julkisten peruspaikkatietopalveluiden jatkuvuus ja saatavuus.

On mielenkiintoista seurata, millaiseen ratkaisumalliin päästään valtakunnallisessa kartastopoliittisessa ohjelmassa sen aikanaan valmistuessa.

Alallamme on menossa ja ennen kaikkea käynnistymässä useita mielenkiintoisia ja alamme toiminnan kannalta merkittäviä hankkeita. Lausuntokierroksella ovat olleet uuden kiinteistötietojärjestelmän perustaminen, tähän liittyvät lakimuutosehdotukset sekä Suomen valtakunnallisten koordinaattijärjestelmien ajantasaistamistyöryhmän muistio. Varsin erilaajuisia, mutta kuten totesin merkittäviä hankkeita kumpikin. Puuttumatta tässä yhteydessä enempää hankkeiden sisältökysymyksiin uskon, että hankkeet etenevät kumpikin omilla tahoillaan ja lopputuloksena on koko yhteiskuntamme kannalta hyvät ja toi-

mivat ratkaisut.

Asia, johon on syytä kiinnittää huomiota, on resurssikysymykset, koskien niin henkilöresursseja kuin taloudellisiakin resursseja. Kun kyseessä ovat merkittävät kansalliset hankkeet, on huolehdittava, että taataan riittävät taloudelliset panostukset hankkeiden onnistumiseksi. Tämähän merkitsee, että valmistelvat viranomaiset vaikuttavat valtiovalan ja kuntien päättävien elinten suuntaan niin, että nämä ovat valmiita varamaan varoja näille hankkeille.

Lopuksi en malta olla muistuttamatta Lahdessa 15.3–16.3.2001 pidettävistä maanmittauspäivistä. Varatkaa aika ensi vuoden kalenterinne ja varatkaa myös määräraha hankkeen toteuttamiseksi.

JUHANI NURKKA